

42. szám.

Pest, 1873.

Október. 16.

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket, valamint a lapba szánt kéziratokat a Szent-István-Társulat igazgatóságához (Lövész utca 11. sz.) kérjük küldeni.

Az egyetemes egyház és nemzeti egyházak.

Azt mondtam multkori cikkemben, hogy a nemzeti egyházakban változhatik a szolgaság alakja, de a szolgaság megmarad. Az absolut monarchiában az államegyház a király egyenruháját viseli; democraticus államban az egyházat az »általános szavazat« gúzsolja; aristocraticus kormány alatt az egyháznak, hogy békében maradjon, magának is aristocratának kell lennie. Ilyen az angol episcopalis egyház. — Könnyű lenne ez egyház történetében kimutatni ugyanazon elvek és ugyanazon következmények logikai kapcsolatát, melyek a protestáns egyházakban mindenütt vallás tekintetében szolgaságot hoztak létre. Mindenütt fölismerni e következmények kiinduló pontját: a két hatalom egyesülését a fejedelem kezében; fölismerni ez egyesülés hol nevéseges, hol gyűlöletes fejlődéseit. *) Hogy Anglia hivatalos egyházát kellően megismerhes-

*) „Angliában azon törvények, melyek a három Tudor, Henrik, Eduárd és Erzsébet alatt a királyság elidegeníthetlen jogának nyilvánították az anglikán egyház fölötti suprematiát, most is teljes hatályukban fennállanak. A király vagy az uralkodó királynő kezében van a legfőbb egyházi hatalom. A püspökök hatalma a királyi hatalom folyománya. Igaz, hogy a koronázott fejedelem, bizonyos tekintetben, az egész országban legkevésbé szabad, mert ha katolikus lesz vagy csak kath. hölgyet vesz nőül, letétetik és elveszti trónját. Ilyen esetben az 1689 diki statutumok szerint a nemzet föl van oldva a fejedelme iránti hűség kötelességéről. A király, mint a két egyház vallási feje két, folyton egymás ellen küzdő vallást tartozik tisztelni; mert Skóciában a presbyteri és kálvinista protestantismus az államegyház. A mostani királyné télen episcopális andlikán, nyáron pedig skót kálvinista. — Míg télen részt vesz az anglikán liturgiában, s anglikán püspök kezéből áldozik, nyáron valahol Skóciában kálvinista predikációt hallgat, s az Ur vaesoráját kálvinista lelkész kezéből veszi, kinek Angliában sem predikálni, sem áldozni nem volna szabad, sőt kit Angliában a clerus és világiak többsége még ordinálnak sem tekintene.“ (Döllinger.)

sük, elég annak alkotmányából két vonást fölemlítenünk. Az angol nemzeti egyház, mióta az egyetemes egyházzal szakított, támaszpontját, mint másként nem is tehetette, a nemzetben kereste. S itt a brit individualismus ösztönével találkozott; ahelyett, hogy ez ösztön ellen küzdött volna, ha élni akart, szövetkeznie kelle vele, és az angol politikai büszkesége legott egyesült a vallási elbizakodással.

Az angol, ahelyett, hogy vallásos hitéből merítette volna az egyetemes testvériség érzelmeit, melyeket a lelkekben a katolikus intézmények kifejtének, büszkeségének kielégítését találta abban, hogy neki magának van egyháza, clerusa, hierarchiája, — s ez egy okkal több volt reá nézve, hogy a többi világtól elszigetelje magát, s arra büszke lenézéssel tekintsen le. **)

A második vonás, melyet jelezni akarok, szoros összeköttetésben van az elsővel. Az angol hivatalos egyház, miután elvetette az egységre és egyetemességre törekvő katolikus ösztönöket, mindinkább szűkebb körre szorult. Magává tette a nemzet uralkodó szentvédélyeit; kiválóan aristocraticus egyházzá, a felsőbb osztályok, a gazdagok egyházává lett. Odahagyta a népet, hogy »gentleman“-né legyen. Az anglikán clerus nevelése, szokásai által mindinkább az aristocrati-

**) Az angol, főként a magasabb osztályokban, egészen rendén találja, hogy neki kizárólagos egyháza van, melyhez semmiféle más nemzet nem tartozik; egyháza, mely egyrészt a continentális protestantismus minden kényelmét nyújtja, másrészt episcopatusa és liturgiaibb jelleme által előkelőbbnek látszik. Észlelni kell magában Angliában a büszkeséget, melyet ott a nemzeti egyház kelt, hogy ez érzelem hatalmáról fogalmunk legyen. Katolikus országokban mindenki gyermekéje óta tudja, hogy egyetemes egyházhoz tartozik, s hogy nemzete az Egyház nagy családjának egyik tagja. De az angol már az anyatejjel szívja be azon eszmét, hogy van angol vallás, angol egyház, mely mellett minden egyéb egyház a babona által le van alacsonyítva. Arról van meggyőződve, hogy az új szövetség választott népéhez, Isten modern népéhez tartozik.“ (Döllinger.)

cus osztályokhoz közeledett, s mindinkább eltávozott a szegény osztályoktól, melyekre nézve, ugyszólván, idegenné lett. Lassankint az anglicanismus a »bon ton«, az aristocraticus előkelőség vallásává lett.

A templomok külseje is e szellem befolyása alá esett.

»Az Egyház a szegény háza. Ha az nem csupán terem, hol fölolvast hallunk, a szegény jól érzi magát benne. Föltalálja azt, amit otthon nem láthat: a szent helyhez méltó ruházatokat, képeket, jelvényeket, nagy tért, nagyszerű építészeti arányokat, áhitatot előmozdító esendét és békét, épületes példákat, az ima legét. A protestantismus nem csupán megfosztotta mind ez ékességektől az egyházakat, melyeket le nem rombolt, hanem azokat be is zárta. Hétköznap senki sem mehet templomba.

»A reformatió előtt nem voltak a templomokban bezárt padok. Isten háza egész kiterjedésében a keresztény népe volt; a nagyok és kicsinyek testvériesen összevegyülve együtt imádkoztak. A protestantismus a templomokba behozta a bezárt stallumokat vagy páholyokat, melyek mindennemű kényelemmel lévén ellátva, a gazdagoknak és előkelőknek azt a kielégítést nyújtja, hogy a szegény néptől egészen el lehet különve.

»Ekként Angliában minden hozzájárult ahhoz, hogy az alacsonysorsuak és szegények kiszorítottassanak a templomokból, vagy legalább, hogy a gazdagoktól kellő távolságban tartsák magukat; hozzájárult ehhez az isteniszolgálat meddő alakja, mely csupán fölolvastokból állott; a gazdagok stallumjai, melyek a templomban majdnem minden helyet elfoglalnak; az ellentét a szegények ruházata és a gazdagok nagy pompája közt, a mindig tátongóbb mélység, mely e két társadalmi osztályt egymástól elválasztja« (Döllinger).

Angliában még a vasárnap megszenteléséről szóló törvény is, mely magában jó, és keresztény nemzetnek becsületére látszik szolgálni, — a nép ellen fordul. Mintegy bebizonyítására annak, hogy még jóra való törekvéseiben is mennyire tehetetlen egy leigázott és humanizált egyház, a vasárnap judaicus megülése arra szolgál, hogy a népet méginkább clerikölestelentse. S ezen nincs mit esodálkozni. Hogy a lélek szent nyugalmat élvezzen, elég-e, ha körül minden üres? Mivel fogjuk betölteni a nép üres óráit, ha annak kötelességévé tesszük vasárnap a munka-szünetelést, de arról nem gondoskodunk, hogy e nyugalom szentültartassék, hogy a nép ártatlanul szórakozhassék? Az előkelő, gazdag osztályoknak a szellemes társalkodás, művészeti élvezetek száz módot nyújtanak e nyugalom kellemessé tételére és az Ur napjának megszentelésére; de a szegény tanulatlan népnek mit nyújt Anglia kárpótlásul, midőn vasárnapon szigorú munkaszünetelést követel, mit nyújt egyebet a borzasztó unalom puritán egyhangúságánál?

A kath. egyház is azt kívánja, hogy vasárnap a munkától megnyugodjunk, de az emberekért való gondossága nem csupán erre szorítkozik. Nem kárhoztatja őt ezáltal munkátlanságra. Ünnepeire, szent szertartásaira hívja meg őt. Fölajánlja neki cultusának pompáját, az Isten ígését. Templomaiba a nap különböző

óráin hívja meg a népet; hallhat ott szivre ható éneket; szóval ismeri az embert, és mert ismeri, azon van, hogy a vasárnapi nyugalom reá nézve a vigasz, a lelki öröm forrásává váljék.

De vajjon miért szólunk csupán a népről? Csak öneki van lelke? Csak a szegénynek van az egyház anyai gondosságára szüksége? Nem. — Az életuntság, kifejezhetlen keserőségek, titkos kétségbeesések talán ritkábban találhatók a nép kunyhóiban, mint a gazdagok palotáiban. Az emberi gazdagságnak is vannak keservei, melyeket csak Isten ismer teljesen, és egyedül az ő keze gyógyíthat meg.

Az anglicanismus a szentelt örömeiktől megfosztotta mind a szegényt, mind a gazdagot. A gazdag valóságának ürességeért talán pénzében, a multságok zajában keres kárpótlást. De végre is az ily örömeiket nagyon gyorsan az unalom, sőt under váltja föl; ekkor aztán bekövetkezik a legborzasztóbb: az öngyilkosság.

Az anglicanismus politikai tekintetben jelentékeny előnyöket nyújthat ugyan; de a vallás, az örökkévalóság tekintetéből az lesz, a mi minden nemzeti egyház: oly Isten leánya, mely az emberek szolgálójává lett: meddő jegyes, mely árulás által isteni jegyestől elszakadt.

PÖRFI.

Dioklézián leánya.

Történeti elbeszélés francziából.

VI. A börtönben.

Valéria keblén összekeresztezett karokkal, gondolatokba merülve durva padon ült sötét börtönében. Richilda szóltanul térdelt oldalán, időnkint szomorú, könyvelt tekintetét emelve föl reája. Végre megragadá a császárné kezét, azt gyöngéden ajkaihoz szoritá, és kérdé:

— Tehát a keresztények Istene nem mentheti meg Valériát? Nem korlátlanul uralkodik-e Faustuson úgy, mint Maximinen? Nemes asszonyom! Szive el van minden remény elől zárva?

Valéria fájdalomosan tekintett Richildára, mire ez folytató:

— Még nincs minden elveszve; foglyok vagyunk ugyan; de Isten megszabadításunkra követet, mint apostolának, menő angyalt küldhet. Én reménylen ezt... Ebroin itt van.

— Ebroin? kiesoda ez az Ebroin? kérdé a császárné, Richilda meleg szavaira önkéntelenül visszaemlékeztvén korábbi élete eseményeire.

— Ebroin — oh császárné — katona a germán légióban.

— Szegéy gyermek, azt hiszed, hogy ily egyszerű, ismeretlen katona megszabadíthat bennünket?

— Egyszerű, ismeretlen katona, mondja ön, császárné, szóla Richilda hevéllyel büszkén fölemelkedve. Igaz, Ebroin Roma zsoldjában áll; de azért nem szünt meg az cheruskok törzsének feje, Hermann utolsó sardjéka lenni.

Richilda a császárné szemében olvasta a bizalom hiányát, azért folytató:

— Ebroin Hermann sarja; őse ugyanazon Hermann, kit önök Arminiusnak neveznek; — ő apánk hőse, a Varus által vezényelt légiók legyőzője, ugyanaz, ki vérkönyeket siratott Augustussal, kinek hőstetteit most is dicsőítik harezai dalaink, hogy az ifjakat harezra buzdítsák. Ebroin törzséből az utolsó sarj, és noha csak közkatona, szavára az egész légió fegyvert ragadna. Higye nekem, császárné, Isten őt megmentésünkre küldötte ide. Láttam őt, midőn Tesszalonika utcazáin áthaladtunk, s azonnal fölismertem. Sisakja és vértje daczára a legionariusban azonnal fölismertem hazámfiát. Ő nemes és nagylelkű, mint Makkabeus Judás, kinek történetét ön nekem elbeszélte. Igen, Ebroin meg fog bennünket menteni.

— Talán vérkötelek fűz hozzá? kérde Valéria.

— Nem, asszonyom, válaszola a fiatal leány kissé elpirulva, de eljegyeztettünk azon napon, midőn őt atyja vérttel és karddal fölfegyverezte. A beleegyezés mind a két részről azzal szentesített, hogy Ebroin az eljegyzési lakomán kezemből fogadta el a serleget. Erre csakhamar a legmélyebb gyász napjai következtek; Róma újra kivevé a vér adóját; Ebroin romai ezredbe soroztatott: engem az a sors ért, hogy császárnénak szolgálója legyek, s e miatt legkevesbbé sem panaszkodom.

Richilda megesókolta a császárné kezét.

— Noha a hazai földtől távol vagyunk, folytatá, adott ígéretünk nincsen beváltva. Ha Ebroint Lucius által értesíthetném, fölhívást intézne fegyvertársaihoz, s bennünket kiszabadítana Faustus kezeiből. Akkor szabadok és boldogok lennénk!.. Messze menekülnék az árulás és halál e városából. A zöld halmokon, a Rajna partjai mellett, távol a világ zajától biztos menedéket találunk. És ön császárné, ott népemmel megismeretné az igaz Istent; még sok évet boldogan fogna körünkben tölteni, tiszteltetve, mint egy királyné, szeretetve, mint egy anya. Oh csak jönne Lucius, és hirt hozna Ebroinról. Oh asszonyom, megszabadulásunk órája már nem lehet messze.

— Igen, én is ohajtanám, hogy Ebroin jöjjön, szóla a császárné, hogy Richildámat férje gyöngéd szeretetére bízhatnám. Te a Rajna szép partjait és hazád erdőit ismét látni fogod, de nem velem. Napjaim megszámlálvák, az idő nem enyim többé, nem sokára bevonulok az örökkévalóságba. Figyelj reám! Az Ur keze súlyosan nehezedett reám, érzem, hogy nemsokára meg fogok halni; Isten így akarja, s én teljes szívemből alávetem magam akarátának, mely e pillanatban ítéletet tart üldözői fölött. Atyám, Dioklezián a számkivetés rejtekében retteg; férjem, Galerius borzasztó halálküzdelem után mult ki; Kandidiánt élte virágában érte utól a halál... és ki tudja, miként végezik be napjaikat Licinius és Maximin? Én magam, törzsemből az utolsó sarj, az isteni Gondviselés által arra vagyok határozva, hogy az isteni igazságosság eszközévé legyek; mert azok vére, kik Istenökért haltak meg, fölszállott hozzá és kiált: »Meddig, oh Uram, fogsz késni nekünk igazságot szolgáltatni, és vértünket a föld lakóin megbozulni?« De ha fejem le is hull a bárd alatt, még sem fogok szünni Istent dicsérni, szeretni és ígéreteiben bízni.

— Ha ön meghal, kiálta föl Richilda, én is meghalok önnel.

VII. A z i t é l e t.

Több nap mult el. A két fogoly a külvilágtól elkülönítve élt, s úgy látszott, mintha a földön már megfeledkeztek volna róluk; maga Lucius sem juthatott hozzájuk. Óráik gyorsan multak; Richilda a közel megszabadulás arany-álmán esüngött, Valéria ellenben teljesen imába és elmélkedésbe vala elmerülve.

A császárné a sorsa fölötti elhatározás elnapolását arra használta föl, hogy a fiatal leány szívébe mélyebben bevésse az evangéliom tanait, s ekként bevégezze a Betlehemben kezdett művet. Ujra elmondta neki első szüleink történetét, boldogságukat és bűneiket, mely szomorú örökségül Ádám minden utódaira szállott. Beszélte neki a megváltás isteni ígéreteiről; a halálról; mely Káin bűne által az egész emberiségre elterjedett, a vízözönről, mely a bűnös emberiséget e földről kiirtá, a patriarkákról, a pásztorkirályokról, kik énekeikre már távolból az utódaiknak ígért Megváltót üdvözlék; Elmondá neki, hogy bár a népek az egész földön elszéledtek, az egy igaz Isten szolgálata a babona éje és sötétsége közepette csak egy nemzetben esillámló fényként föntartatott. — Beszélte a profétáknak a várt Messiás, Isten Fia utáni vágyakozásáról, ki emberré levén, a bűn által elzárt mennyországot ismét megnyitotta. — Átment a proféták hosszú során, a szentírásban foglalt csodálatos ígéreteken Jákobtól fogva, ki halálos ágyán fiait a jövőző Messiásra figyelmeztette, Dánielig, ki a Megváltó születése- és áldozatának idejét meghatározta — és Keresztelő Jánosig, ki ujjával mutatván reá, tanítványainak így szóla: »Ime, Isten báránya!« Aztán elbeszélte neki, hogy miként teljesültek mind e jövőzőlések, miként született a Megváltó egy Szüztől Dávid királyi nemzetségéből. — Azután a császárné beavatta Richildát a megtestesülés titkába: miként feküdt a Megváltó jászolyban sirva, a bölesek által imádtatva, miként volt 30 évig a világ elől elrejtve, mire nyilvános életét kezdé, a szegényeknek az evangéliomot hirdetve, a test és lélek sebeit gyógyítva, a halottakat föltámasztva. Elmondá, hogy tanítványa 30 ezüst pénzen elárulta, elmondá élte végszakát haláláig.

— És mégis, folytatá Valéria melegséggel, a megfeszítettnek törvénye ma az egész föld kerektségén uralkodik. Elküldötte apostolainak a Szentlelket, ki által megerősítetve bátran hirdették az isteni Mester tanát; a legborzasztóbb üldözések csak megerősítették az egyház hatalmát. És oh mélysége és bölesesége Isten rendeléseinek! A tiberiási halász utódai egykor korlátlanul fognak a caesarok városában uralkodni. — Én nem fogom ezt többé látni, de ez idő elközelget. Te Richilda látni fogod ezt, meg fogod érni a fölfeszítettnek diadalát, és a fejedelmek és népek által neki emelendő új templomokban fogod őt imádni. Adj neki hálát gyermekem, hogy szent nevét megismerned engedte, hogy szeretetének törvényét kinyilatkoztatta előtted. — Órizd meg tisztán lelkedet a bűn minden szennyétől. Hiszen lelked üdvéért hirdette Jézus, a te Urad és Istened az evangéliomot, érted áldozta föl életét, ne feledd el soha

a nagy árt, melyen a jó pásztor megváltott, légy kártartó hitedben, várd alázatos bizalommal a koronát, melyet az Ur készít azoknak, kik őt szeretik! Oh bár megadná nekem, hogy lássam a keresztség szent vizét homlokodon lefolyni! Bár adná meg e kegyelmet, azután vegye magához lelkemet.

Richilda áhitattal hallgatta a császárné szavait. Szíve mélyéből lemondott hazája vérszomjazó bálványairól, és bensejében már az igaz Istenhez imádkozott, Mária közbenjárásáért könyörgött, kinek hatalmát és jóságát Valéria oly élénken rajzolta előtte.

Az ily épületes beszélgetések és az ima feledteték a két fogolylyal a börtön rémes voltát.

Hatodik napon belépett hozzájuk Faustus. Tessalonika helytartójának arcán olvasni lehetett zavarát. A császárné oly mély tisztelettel meghajtotta magát, mintha ez most is trónon ülne, és anélkül, hogy hozzá szeméit fölemelné, így szólt:

— Császárné! Liciniustól megbízásom van.

— Elég, Faustus, értelek; hány napom van még?

— Holnap ilyenkor a császárné nem fog többé élni.

Valéria el sem halványult; életét már áldozatul hozta Istennek. Mint Istentől megátkozott vérből származott örömet föláldozta azt utolsó cseppig, hogy az isteni igazságosságnak eleget tegyen.

— Van a császárnénak valami kívánata? kérdé az udvaronc, egy igazságtalan hatalom gyöngye szolgája; parancsoljon, minden ohaját teljesíteni fogom.

— Szép, szóla Valéria mosolyogva, ez a bünösök lakomája, melyet a haldoklónak följánlanak. Teljesítik minden kívánatát, mert utolsók, nemde? Azt kívánám tehát, hogy, ha lehetséges, keresztény pap jöjjön hozzám, és egy Ebroin nevű fiatal katonát ohajtanék látni, ki a germán legióban szolgál.

— Bár mily nehéz legyen is kívánatait teljesíteni, nem fogom soha feledni, hogy atyja és férje jótéteményekkel halmoztak el.

A helytartó meghajtá magát a császárné előtt, és lassu léptekkel s szomorú tekintettel vonult vissza.

VIII. Az utolsó Istenhozzád!

Midőn a sötét éj beállott, megnyílt a börtön ajtaja, és Faustus egyik szolgája fiatal férfiut vezetett be, ki bő köpenybe vala burkolva, mely vértzetét és kardját elfödé. A rabszolga megnyitá a katona előtt a foglyok celláját.

A fiatal harcos meglepetve állott meg a küszöbön, egészen elbűvölve a látvány által, mely szeméi előtt elterült.

A császárné egy papi ruhába öltözött, tiszteletet parancsoló aggastyán előtt térdelt, ki figyelmesen hallgatott szavaira. Nem messze hozzá a gránitfalhoz támasztva fehér kő emelkedett, mely oltárul vala szolgálendő. E házi oltáron, melynek közepén fődött kehely vala látható, két égő gyertya közt érzefszület állott.

A szent áldozathoz való készület láttára a katona némán és tiszteletteljesen, mellére keresztbe tett kezekkel közeledett az oltár lépcsőjéhez; ott térdre bocsátkozott, s homlokát megjelölé a keresztények jelével.

A pap és Valéria egyszerre emelkedének föl.

— Ön nem egyike testvéreinknek? kérdé az aggastyán.

— Talán Ebroin? szóla a császárné.

— Keresztény vagyok válaszolt a fiatal ember, egykor erdőim árnyában Ebroinnak hívtak, de a szent keresztségben János nevet nyertem. Anélkül, hogy tudnám miért, e helyre vezettek. Talán azért történt, hogy valamelyik testvéremet Krisztusban a hitben megerősítsen?

Valéria és az aggastyán örömteljesen hallgatták Ebroin szavait.

Hirtelen az aggastyán tűzzel így szóla:

— Benned, fiam, látom a barbárokat jönni, a népeket, melyek nem állanak Róma főnhatósága alatt, hogy a kereszt árnyába vonuljanak. Fiatal harcos, te első fia vagy azon számtalan népeknek, kik egykor az igaz Istent fogják vallani.

Valéria, ki pillanatra eltávozott, Richildával visszatért, ki, míg a császárné gyónt, egy félreeső zugba vonult vissza.

A léptek hallatára Ebroin visszafordult, és Richilda láttára mozdulatlanul állott; a börtön homályában égi jelenésképen tünt föl előtte, melynek fénye majdnem elkábitotta.

— Ime, nőd, szóla hozzá a császárné; eddig leányomként szerettem; de ma, azon ponton, hogy meghaljak, átadom neked, védelmedre bízom. Fogadd őt második anyja kezéből, vezesd őt vissza hazádba, távol e korhadó birodalom romlottságától. Eljetelek egy mást boldogítva, maradjatok hívek az igaz Istenhez.

— Richilda, te tehát visszaadatul nekem, és mint keresztény! Oh, valóban boldog nap!

— Még nem részesült az üdv jelében, szóla ismét a császárné; mielőtt meghalok, szeretném az igaz életnek visszaadva látni. Richilda! Krisztus Jézusnak ezen papja födre a sz. keresztség vizét fogja önteni, s azután egyesítend szived választottjával. Ez végakaratom; — fogsz-e asszonyodnak még utólszor engedelmeskedni?

Richilda a császárné lábaihoz borulva zokogott.

— Önnel akarok meghalni, szóla, életem öné. Hazámban a rabszolga megöli magát ura sirján.

— Az igaz keresztény ellenben nyugodtan vár, míg Isten visszaköveteli tőle az életet, melyet neki adott. Neked élned kell, hogy emlékemet megőrizd, és hogy férjeddal, kit Isten adott, közös Atyánknak szolgálj. Leányom, akarsz-e keresztény és Ebroin neje lenni?

A fiatal leány tekintete ég felé emelkedett, s aztán egyedüli válaszul az ifjú férfias homloka felé fordult.

A pap, ki már előkészíté a keresztvizet, a megkeresztelendőhöz kérdéseket intézett, melyekre az bár reszkető hangon, de habozás nélkül válaszolt. Erre a pap a germánok leánya fejére az ujjászületés vizét önté. Hermann fia és Galérius özvegye voltak ez ünnepélyes cselekvény egyedüli tanúi. Az új keresztény Ágnes, ezen egyháznak oly drága szent nevét nyerte, melyhez a szüzesség és vértanuság kettős emléke kötve van.

— Ágnesem, most már keresztény és Krisztusban nővérem vagy. Oh, midőn a hit világossága tárult föl előttem, midőn egy fegyvertársam ajakáról az Üdvözítő

tanítását hallottam hirdetni, hányszor gondoltam reád, hányszor sirtam érted! És most mint keresztényt találalak föl újra. — Jer nővérem, jer barátném, a pap vár

— Holnap meg fog ő halni, kiálta föl Ágnes. Élhetek-e én, ha második anyámat kivégzik?

— Ő meghal Istenért, a zsarnokok előtt hite teszi őt gyűlöltté. — Mily szép az ily halál!

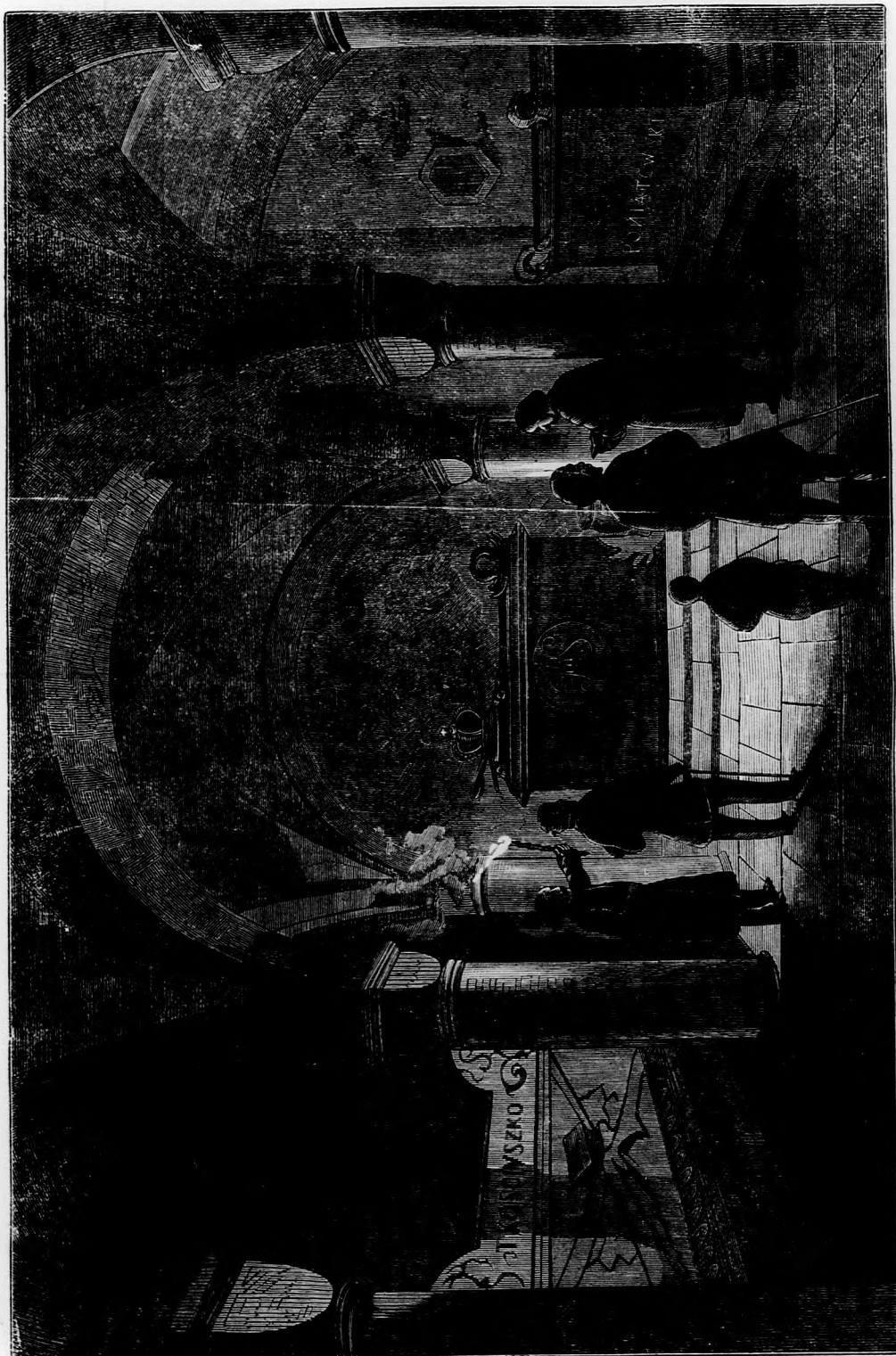
— Ágnes, szóla Valéria, engedj kívánatomnak, a pap átvesz anyai kezeimből, hogy férjed erős kezére bizzon.

Letérdeltek az oltár körül; a pap elkezdé a szentáldozatot, és a szemnyélküli bárány a felmutatásnál leszállott a börtön sötét falai közé. A három jelenlevő résztvett a szent áldozatban és áldozásban, és miután a pap Ábrahám, Izsák és Jákob Istenének áldásait lekönyörögte a jegyesekre — a keresztény házasság szent kötelékével egyesítette őket. Az új házasok örök szeretetet esküdtek egymásnak; Valéria ujjáról gyűrűt vont le és azt Ágnes ujjára huzta Isten- és férje iránti hűsége jeléül.

Hallgatagon és szomoruan emelkedtek föl és tekintettek egymásra; mert a hajnalpir már megvilágította a börtön sötét falait. — Ez az elválás jele volt.

— Látjátok, — szóla Valéria, — a boldog örökkévalóság hajnala kezdődik reám nézve. — Isten veletek gyermekeim, emlékezzetek meg rólam az Ur előtt! Ott fönn ismét láthatjuk egymást!..

PÖRFI.

A krakói székesegyház sirböltje.

reánk; egyesüljünk a kereszt tövében, mely nem sokára minden népeket egyesíteni fog.

A harcos az oltárhoz akarta őt vezetni, de Ágnes tekintetével Valéria felé intett, ki imádkozott.

Bajorország vallási helyzete.

Ha a jelek nem csalnak, Bajorország, az első német katolikus állam nem sokára főszerepet fog játszani azon szomorú vallási drámában, mely jelenleg Némethonban szemünk előtt lefoly.

I. Lajos király idejében egész Európa tekintete ezen alig 5—6 millió lelket számláló állam felé fordult, mely az egyház védbástyája, az egészséges tanok oltalmazója, a tudomány és művészet pártolója vala. Görres, Philips, Windischman, Ringeis, Döllinger, kik a müncheni egyetemnek csillagai valának, az I. Lajos által a fővárosban emelt nagyszerű emlékek hirdetik a béke és dicsőség e korszakát. Szerencsétlenségre egy botrányos botlás véget vetett e szép napoknak, és a királyt erkölcsileg kényszeríté, hogy a kormányt fiára, II. Miksára ruházza. Ez, mint Schelling híve, ellensége volt a katholicismusnak.

E gyűlöletében támaszra talált a liberalis osztály és a hivatalnokok részéről. Döllinger az udvarnál uralkodó rationalismus befolyása alá esett, és mint a király tudós uszályhordozója hirdette azon eszményt, melyet Miksa valósítani ohajtott; a német nemzeti egyházat. Mindazon beszédek és művek, melyeket Döllinger ez időszak alatt tartott és írt, ezen irányt jelzik. Természetesen München, mely addig, Németországban a katholicismusnak mintegy fővárosa volt, lassankint meghidegült a katholicismushoz való ragaszkodásában; a rationalista protestantismus emelkedett az egyetemen tulsulyra, és Döllinger, az udvari theologus mellett, kinek a jól értesült pápa vonakodott püspökséget adni, Liebig és más protestánsok bőven fölhasználták a befolyást, melylyel az udvarnál bírtak.

Többi között inaugurálták az új protestantismust, melyet Hohenlohe herczeg segítettve Lutz cultusminiszter által oly nagy kedvezményekben részesített. A vatikáni egyetemes zsinatot már megelőzött kellemetlen események után a bajor kormány törvényt (Lutz-törvény) szavaztatott meg, mely a kath. papot elnémitja; a kormány egész befolyásával elősegítette egy önkényes törvény keresztülvitelét, mely száműzvé a jezsuitákat, a rendőrséget teljhatalommal ruházta föl, hogy azon ürügy alatt, miszerint valamely kath. testület Jézus társaságával rokonságban van, azt az országból kiűzhesse.

Ezen önkénynek márig több szerzetes testület áldozatul esett. Kétségtelen, hogy »az ultramontanismus elleni hadjárat« meg sem kísértetett volna, ha a német birodalom ezen egyetlen katholicus állama lándzsát tört volna az egyház jogai mellett. Ha a bajor államférfiakban több az eszély és kevesebb a szenvedélyesség; ha az ifjú király kevesebb fiatal és több benne a keresztény érzület. — Bajorország ma erősebb volna és erőt gátat képezne a liberalis nationalismus előhaladása és a centralizáló törekvések ellen. E helyett azonban, mióta a bajor király a császári koronát Vilmos királynak följánlotta, a bajor monarchia folyvást hanyatlik.

II. Lajos álmatlan éjeiben hiában gyűjti össze a zenészeket; a hibát, melyet elkövetett, érzi és fájlatja. Ebbeli meggyőződésének, különösen a Frigyes Vilmos herczeg körutja alkalmával elég világos kifejezést adott.

Ennek daczára a miniszterium számúzi a redemptoristákat, és politikájában poroszabb mint talán maga Bismarck. — Üldözi általán a szerzeteseket, a sz. Ferencz-rend minden ágazatait, sőt magukat a benzéseket is. Ehhez vegyük a kormány intézkedéseit a püspöki papnöveldek, kath. iskolák sat. ellen, és világos lesz előttünk, mi birta a bajor püspököket arra, hogy szeptember első feleiben Eichstedtenben értekezletet tartottak. E város népessége ovátiókkal akarta a buzgó főpapat fogadni; ez azonban egészségi szempontból (!) a cholera ürügye alatt eltiltatott.

S mindez majdnem egészen katholicus országban történik. Ami a protestánsokat illeti, azok a legnagyobb szabadságot élvezik; egy julius végén tartott zsinatban maguk kijelen-

tették, hogy semmiben, sem a clerus, sem a nép részéről türelmetlenséggel nem találkoznak, sőt kiemelték a figyelmet, melylyel a katholicusok részéről mindenütt találkoznak. Ezt legkevésbé sem hozzuk föl panaszsképen, hanem ohajtanók, hogy e viszonyossággal találkozzunk a protestánsok részéről, kik, ahol tehetik, a kath. egyház lenyűgözésére törekednek.

Bajorországban az ó-katholicusokat a kormány mindenben pártolja; másrészt elrendelte, hogy a bajor katholicus theologusoknak nem szabad addig a romai collegiumban tanulniok, míg ott jezsuiták vagy velök »rokon« szerzetesek tanítanak.

Az egyetlen örvendetes jelenség Bajorországban, hogy a kath. nép eszmélni kezd. Eddig azon hitben ringatták magukat, hogy »a kath. egyház nincs náluk veszélyben«; most be kezdik látni, mint mérnek a »liberálisok« maguknak, és miként a katholicusoknak.

U.

A krakói székesegyház sírboltja.

(Képpel.)

A Wawel-hegyen emelkedik a régi lengyel királyi kastély, s ennek keleti oldalán a pompás góth izlésű egyház, a lengyelek valódi Notre-Dame-ja, hol szent Szaniszló, Lengyelország véd-szentjének, Nagy Kázmér, a Jagellók és Zsigmondok tetemei nyugsznak. — A sírboltban örök álmukat aluszszák: Szobieszky, Koszciuskó és Poniatowszky. Mind a három lángoló hazafiságtól lelkesülve hazája szabadságaért küzdött a tulnyomó ellenséggel szemben. Képünk közepén Szobieszky János, jobbra Poniatowszky, balra Koszciuskó sirja látható.

Könyvészet.

= Meisermann Ignác, batorkeszi plebános »Magyarország Védasszonya« címmel olvasó-, ima- s énekeskönyvet ad ki a kath. hívek számára. Az imakönyv elejét Isten anyjának, Magyarország patrónjának finom aczélmetszetű képedíszesítendí. A mintegy 26—30 ivnyi finom velin papiron kiállítandó imakönyvnek ára 1 frt 50 kr. Minden 10 megrendelt példány után egy tiszteletpéldány jár. Az előfizetések és megrendelések akár Batorkeszibe (u. p. ugyanott, Köbölkut mellett, akár Pestre a Hunyadi-Mátyás-nyomdába (Zöldfauteza 39. sz.) küldendők. Nem kételkedünk, hogy az e téren dicséretesen ismert szerző ez újabb műve kellő pártfogásra fog találni.

VEGYESEK.

= A carlisták ügyében ha nem is hanyatlást, de kétségtelenül veszteglést észlelünk. — Fölhagytak Berga támadásával, mert nincs munitio; cataloniai hadműveleteikben nem haladnak elő, mert nincsenek töltenyeik; nem foglalták még el a szoroson körülzárolt Bilbaót és Pampelunát, mivel nincsenek ostrom-ágyúik; nem lépnek át az Ebro jobb partjára, mert hogy Ó-Castilia síkjain Madrid felé haladhasanak, tekintélyes lovasságra volna szükségök; ennek pedig szintén hiányában vannak. Szóval néhány millióra volna szükség a teljesebb felszerelésre; ha Don Carlos pénzhez nem jut, félni lehet, hogy a sok bravourral kezdett hadjárat kudarczot vall.

= Az őskeresztények házassága. Tertullian, majd 17 századdal ezelőtt, így írja le az akkori keresztények házasságát: »Miként rajzoljam azon házasság boldogságát, me-

lyet az egyház szerzett, az áldozat megerősített, az áldás megpecsételt; melyet az angyalok hirdettek ki, s az Atyaisten érvényesnek jelentett ki? Mert hiszen, törvényes módon, e földön sem házasodnak az atya beleegyezése nélkül. Két hívő köttetik össze egy igába, egy reményre, egy fogadalomra, egy feyelemre, egyenlő szolgálatra. Ők egymás közt testvérek, szolgatársak, eiválása nélkül a lélek- és testnek. Valóban ők ketten vannak egy testben, egy test és egy lélek. Együtt imáznak, együtt borulnak arcra, együtt böjtölnek, tanítják egymást, intik, gyámolítják egymást. Együtt vannak az Isten templomában, együtt az isteni vendégségnél (áldozásnál), egyesülten szükségükben, az üldözésekben, fölüdülésben. Mit sem titkolnak el egymástól, nem kerülnek egymást, nincsenek egymásnak terhére. Mikor szabadok, meglátogatják a betegeket, gyámolítják a szegényeket; alamizsnálkodnak erőltetés nélkül. Az áldozatnál remegés nélkül jelemnek meg; a napi áhitatosságot akadály nélkül végzik. A keresztet nem lopva vetik magukra, nem sietnek félelemből a hálaadással, az asztali áldás el nem nemul nálok. Kettőjük közt: a zsoltár és dicsének hangzik föl, s vetélkednek egymással, melyik énekel közölök jobban az Istennek? Az ilyet tekintő és hallgatja meg Krisztus; ilyeneknek küldi ő békeségét. A hol ők ketten vannak, ott van ő is; a hol ő van, ott nincs a gonosz. (Lib. 2. ad uxorem.) E. L.

† Uj kath. főegyház Smyrnában (Kis-Ázsiában). Smyrnában, hol a katolikusok száma tizenötezerre megy, három kath. templom van, egyik, melyet a jezsuiták építettek, jelenleg a lazaristáké, a második a kapucinusoké; a harmadik, mely egyszersmind főegyházul szolgált, a szentferenczié. Azonban mindhárom igen kicsiny, úgy hogy ünnepek és vasárnapon a hívek meg nem fértek bennök. Ez annál szomorubb volt, mivel mind a szakadár görögök, mind a szakadár örmények szép és tágas templomokkal bírnak. Azért már 1862-ben eltökélte Spaccapietra érsek, hogy a hívők számának és az isteniszolgálat méltóságának megfelelő főegyházatot építtetni. Fölvívására hívei rövid idő alatt százezer frankot gyűjtöttek össze. Miután az építésre a szultántól kieszközölte az engedélyt, 1862-ki decz. 27. letétetett az új főegyház alapköve. A már meglevő összeghez a szultán tizezer frankkal járult. A magában jelentékeny összeg még mindig nem volt elegendő. 1865-ben az érsek Európában újabb százezer frankot gyűjtött, ötvenezer frankot pedig kölcsön vett föl. Pénzhiány miatt az építést egy időre abban kellett hagyni, míg végre tavaly a főegyház tető alá került. Az egyház, mint rajzban láttuk, nagyszerű lesz. A keresztény szeretetnek azonban még sokat kellend áldoznia, míg a nagyszerű mű teljesen be lesz fejezve.

— A poroszországi választások alkalmából egy német protestáns így ír: »Németország győzelmeit úgy tüntették föl, mint az evangélikus egyház győzelmeit, pedig ezen egyházban az evangéliomot soha sem vetették meg és gunyolták annyira, mint most, még e század elején sem. Azért mindnyájan, kik érdeklődünk aziránt, hogy az egyház a keresztől lehangzó szó számára menhely maradhasson, minden vegyes-felekezeti választó kerületben nyujtsanak a k a t h o l i k u s o k n a k kezét, és valóban keresztény és conservatív választások eszközölése végett egyesüljenek velök.«

— Egy régi miseöltönyt talált ft. Prunyi Endre esperes Ráczevében s fölküldé a világtárlatra, hol az »amateurs« osztályban látható. Bécsi régészek szerint: himzése 1450—1500 közt készülhetett. Némelyek a margitszigeti apácák munkájának tartják. Alkalmasint Pesten is ki lesz állítva.

HETI KRÓNKA.

Magyarország.

Az országgyűlés egybehívásának időpontja iránt még mindig nem tudni bizonyost. Ugy látszik, hogy november előtt az ülések már nem fognak megkezdetni.

A törvényhatóságok területének szabályozása és új beosztása alkalmával szándékban van a járási hivatalokat egy székhelyen öszpontosítani. Eziránt beható tanácskozmányokat tartottak a belügy-, pénzügy- és igazságügyminiszterium részéről kiküldött megbízottak; kik munkálataikkal elkészülvén, az ezek alapján összeállított törvényjavaslat a belügyminiszter által már a minisztertanács elé terjesztetett.

Az alkudozások, melyek a folyó évi deficit fedezése végett fölveendő nagy kölcsön iránt bécsi bankárokkal kezdettek, még nincsenek befejezve, de mint mondják, daczára a kedvezőtlen és nehéz pénzvizonyoknak, kilátás van reá, hogy a kölcsönfölvétel sikerülni fog.

A polgárosított határörvidéken izgatnak a magyar állam ellen, s félni lehet, hogy a roszakaratu emberek, kik a magyar nemzetnek és magyar államiságnak ellenségei, ha a kormány idejekorán kellő erélyt nem fejt ki, sikerülni fog a népet tévutra vezetni.

Ausztria.

A miniszterium a reichsrath elé terjesztendő törvényjavaslatokkal foglalkozik. A héten, ő felsége visszatérte után fognak határozatok hozatni, mind az előterjesztvények, mind a tartományi gyűlések egybehívására vonatkozólag.

A reichsrathi választások megkezdődtek, eddig kedvező eredménnyel az alkotmányos pártra.

Németország.

A császár aláírta a porosz országgyűlés felosztatására vonatkozó rendeletet. Az új választások október 28-ikán lesznek.

Ledochovszky érsek két esperes kinevezése miatt 600 tálér birságra íteltetett.

Reinkens, ugynevezett ó-katholikus püspök október 7-kén tette le az esküt a porosz kultuszminiszter kezeibe, ki ez alkalommal azt mondta, hogy az államnak kötelessége az ókatholikusokat segíteni, miután ezek készek a császárnak megadni, ami a császáré; ami más szavakkal annyit tesz, hogy az ókatholikusok készek protestánsokká lenné. Délután a miniszter ebédet adott Reinkens tiszteletére.

A félhivatalos »Porvinz. Correspondenz« fenyegeti a katolikusokat, hogy ne merjenek a választásoknál katolikus képviselőkre szavazni, ellenkező esetben a kormány a legszigorubb rendszabályokat fogja ellenök alkalmazni.

Manteuffel tábornok tábornagygyá neveztetett ki.

Franciaország.

Két dolog foglalkoztatja most Franciaországban a közfigyelmet: Bazaine pöre és az alkotmány-kérdés. Mindenki feszülten várja ezen pör kimenetelét, míg másrésről az egész ország ohajtja, hogy az alkotmánykérdésben az ideiglenességnek vége vessék s a végleges kormányforma mielőbb megállapíttassék.

A Bazaine-pör október 9-kén kezdődött. A felhitt tanuk között vannak Canrobert, Leboeuf, Frossard, Bourbaki és Changarnier. A törvényszék elnöke tudvalevőleg Aumale herceg, ki értelemmel és határozottsággal vezet a tárgyalásokat.

Bazaine tábornagi egyenruhában, a becsületrend nagyszalagjával, karszékben ülve nyugodtan s nagy figyelemmel hallgatja a vádirat és az okmányok fölolvását. Oldalánál ülnek védői, jobbra a két Lachaud ügyvéd, apa és fia, balra Villette ezredes. A tulajdonképi tárgyalás csak hétfőn, f. hó 13-kán vette kezdetét.

Az alkotmánykérdésben kétségkívülinek tekinthető, miszerint a nemzetgyűlés többsége a monarchiát ki fogja kiáltani. Gambetta ugyan csak legközelebb is azzal biztatta pártfeleit egy szélső baloldali gyülekezésben, hogy a monarchia helyreállítása a nemzetgyűlésben nem fog szavazattöbbséget kapni, de ez csak üres beszéd, melylyel a baloldal és szélső bal reményeinek kialvó szikráját ügyekszik föleleszteni. Franciaországban minden ember tudja, s meg van győződve, hogy a királyság helyreállítását, mely a közönhajtással találkozik, nem képes többé megakadályozni a köztársaságiak minden erőfeszítése, még ha a bonapartisták szövetségét is elfogadnák.

Az alkudozások a jobb oldal és Chambord gróf között folyvást tartanak; — a zászlókérdésben még nem jött semmi meg egyezés létre. Legitimista körökben remélik, hogy Frohsdorfban minden még legyőzendő nehézség már legközelebb ki lesz egyenlítőve.

A republicanus kisebbség a versaillesi állandó bizottságban a nemzetgyűlés azonnali egybehívását akarta indítványba hozni; azonban, úgy látszik, fölhagyott e szándékával, legalább az október 9-ki ülésben nem tett erre vonatkozólag indítványt senki.

Olaszország.

Ő szentsége a pápa egészségi állapota kitünő. A szent- atya folyvást kihallgatásokat ad, s alig van nap, hogy küldött- ségek ne tisztelegnének a világegyház fejedelménél. — Olasz lapok azon hírt terjesztik, miszerint Bonnechese bíbornok a pápának leveleket adott adott volna át, melyekben a szentatyának azt tanácsolják, hogy Franciaországban többé ne bízzék, hanem egyezzen ki Olaszországgal. Hogy a nevezett lapok az ilyen híreket csupán a közvélemény félrevezetésére koholják és eresztik világgá, az világos, de nem is ad az ilyeknek hitelt senki. — A félhivatalos lapok azt mondják, miszerint nem igaz, hogy a kormány körözüvényt intézett volna külföldi képviselői- hez a király bécsi és berlini látogatására vonatkozólag. Az sem igaz, hogy a külügyminiszter Monzában járt volna, hogy ott Károly porosz herczeggel értekezzen.

Spanyolország.

Az új miniszterium a háboru folytatására egész sereg hadiadóval boldogította Spanyolország polgárait. A többi kö- zött adót vetett a házak ablakaira, a kocsikra, a színházi belépti jegyekre, a sorsjegyekre, a számlákra, a bélyegjegyekre stb. A rendeletben Amerika és Franciaország példájára hivatkozik, melyek szükségleteik fedezésére hasonló eszközökhöz szoktak folyamodni.

A harcztérről a madridi félhivatalos sürgönyök azt jelen- tették, hogy Moriones tábornok a carlisták 14,000 főnyi főha- dát egy csatában megverte. A dolog azonban, úgy látszik, ellen- kézőleg áll, mert a félhivatalos tudósítással majdnem egyidejű- eg jelentik Bayonneból, miszerint Ollo carlistavezér tudósítása szerint a carlisták október hó 6-kán nagy győzelmet vívtak ki a köztársaságiak felett, s Moriones tábornok csapatai nagy ren- detlenségben kénytelenek voltak visszavonulni és számos sebe-

sült és halott hátrahagyásával Puente-la-Reina védő falai mögé huzódni.

S v á j e z.

A katolikus egyház üldözése napirenden van. A kormány mindent elkövet, hogy a katolikusok kitartását és papjaik hű- séget megtörje, de minden fenyegetése és erőszakoskodása nem képes megfélemlíteni és eltántorítani az egyházhoz hű katoli- kusokat. Tudvalevőleg a berni Jura kath. lelkeszei, számra 69-en, tiltakoztak Lachat püspöknek hivatalából történt elmoz- dítása ellen. A kormány ráparancsolt a papokra, hogy vonják vissza tiltakozásukat. Miután ennek nem volt eredménye, uja- ban 14 napi határidőt tűzött ki aláírásaik visszavételére, ellen- kező esetben hivatalaikból el fognak mozdíttatni. A berni kor- mány legújabbban új egyházközségi szervezetet is készített s reá akarja erőszakolni a katolikusokra.

A genfi államtanács panaszt tett a szövetségtanácsnál, hogy Mermillod a kanton hataraín izgat, s felkérte ennél fogva a szövetségtanácsot, hogy tegyen ez ügyben lépéseket a francia kormány felé. Ez az izgatás természetesen nem más, mint hogy a püspök hozzáfördülő hiveivel érintkezik.

Á z s í a.

Japánban megtörtént az első lépés az európai hatalmas- ságokkal fenálló szerződések revidiójára. A külföldi követek egy emlékiratot terjesztettek a japáni kormány elé, melyben kijelentették, miszerint kormányaiktól nyert utasításaik folytán semmiesetre sem egyeznek bele, hogy a szerződések azon pontja eltörültesse, melynél fogva az idegenek saját konzulaik vagy követségeik joghatósága alá tartoznak.

RÖVID HIREK.

☉ Király Ő Felsége alig hogy Gödöllőre érkezett, még az nap egy pompás husz-ágas szarvast lött.

☉ Királyné Ő Felségéről azt beszélük, hogy aga- rászni is fog Szada, Veresvár és Mogyoród környékén.

☐ A gödöllői kir. parkban, hir szerint, a jövő évben nyári lakot fognak építeni Gizela főherczegnő számára, ki igen szereti Gödöllőt, s valószínűleg ez őszszel is több időt fog ott tölteni.

☒ A fm. Herczegprimás az egri nőegylet számára 200 frtot volt kegyes adományozni.

± Schlauch Lőrincz szatmári püspök ő mga a sze- gények számára ezer forintot adott beiktatása alkalmával.

☒ A pécsi káptalan a Baranya-megyében alakult inség- ügyi bizottságnak tizenötezer frt kölcsönt ajánlott föl négyes száztólira ama szegény földművesek számára, kiknek ez évben nem termett meg a vetőmagjok.

× Nécsey Bálint nyitrai kanonok e hó 2-dikán, hatvan- négy éves korában elhunyt. Az ő. v. f. n.

< Ujvidéken Ő Felsége névnapján nyiták meg az új állami gymnasiumot, melynek magyar igazgatóját és tanárait már megérkezettükör igen szívélyesen fogadta a város hazafiasb ér- zületű lakossága.

☉ Olteanu János lugosi gör. kath. püspök hírszerint nagyváradi gör. kath. püspökké neveztetik ki.

× Az aradi gyásznap évfordulóját kegyeletesen ünnepelte meg Aradváros lakossága. A katolikus egyház, melyben a gyászistentisztelet tartatott, zsufozásig megtelt közönséggel.

Folytatás a mellékleten.

Melléklet a »Katholikus Hetilap« 42. számához.

TÁRSULATI ÉRTESITŐ.

A Szent-István-Társulat.

Kimutatás:

a Szent-István-Társulat igazgatóságához beküldött pénzekről. frt kr.	
Juriss Mihály esperes privigyei plébános	268 45
Kolbasovszky Mihály topolyáni plébános	6 30
Chmel Mihály nisznai plébános	22 5
Bottlik Elek Hosszúfalvából	6 30
Vrabélyi Mihály tronzonfalvi lelkész	12 —

Megjelent a Szent-István-Társulat

Képes Naptára 1874-re.

Tartalma: a rendes naptári részen kívül: A mult század Bismarckja. A zágrábi székesegyház (képpel). A példa (költemény) Nyulassy Antaltól. Az özeveg, elbeszélés Aczél Arthurtól. Spanyolországi temető (képpel). A fekete sereg V. L-től. Nemzedékeink betegsége Dr. K-től. Protestáns ítélet a jezsuitákról. Régi magyar viseletek (3 képpel). Ez a világ (költemény) S—k Á-dtól. Katholikus szabadelvűség. Fialalabb mint szürke szakállam. Habsburg vára (képpel) H. K-től. Az érseki és püspöki megyék területei. Az új börczelap (korkép). Névtár. Vásárok.

Ára 25 krajczár.

Megrendelések gyorsan teljesítetnek.

Bizományból visszakerült és a Szent-István-Társulat ügynökségében kapható még néhány példány a következő munkából

„A szentírás új concordantiája“

Füssy Tamástól.

Ára 3 frt.

A főtiszt. papság figyelmébe ajánljuk a következő imakönyvet

SZENT ÖSVÉNY

keresztény erényes életre,

írta Miklosovich Alajos, 412 lap, bőrkötés aranyszegély-lyel, ára 1 frt.

Alulirt, ft. plébánosok és t. ez. tanító urak figyelmébe ajánlja a következő munkákat: u. m.:

	frt	kr.
Zsasskovszky, két fali hangjegy-tábla	1	20
» » Kis Lantos 1. füzet	—	20
» » » » 2. »	—	25
» » » » 3. »	—	30
» » Egri dalnok 1—3 füzet, egy-egy	—	30
» » » » 4 » » »	—	30
» » Manuale musico-liturgicum	3	50
» » Orgonaiskola	3	—
» » Egri ének-katé	—	20

Megrendelések a fenn elősorolt munkákra elfogadotnak és pontosan teljesítetnek.

Szent-István-Társulat-Ügynöksége.
Budapest, Lövész utza 11. sz.

Egerben és Pesten a Szent-István-Társulat ügynökségében (Lövész-utca 11. sz.) kapható

EGRI KÉPES NAPTÁR

a nép számára

1874-re,

tizedik évi folyam.

Kiadja az egri érsek-lyceumi nyomda.

Ára 25 kr.

Tartalma a rendes naptári részen kívül: Szapáry Péter (verses krónika), Bartakovics Béla (képpel), Harmadik expressus levél az egri kalendarium-csinálóhoz, Kondorvadászat (képpel), Csalódás (vers), A tékozló fiu (népies beszély), Egy őszinte szó a magyar néphez (vers), Két kép Egerből (lyceum és főtemplom), A találmányok történetéből (2 képpel), A vándorlegény (vers), Apróság, Egy szent ereklye (képpel), Különfélék.

MESSIÁS I—X. ÉNEK.

Klopstock után Tárkányi.

XXX—292 lap. Ára 1 frt.

Legújabb
MISSALÉK
 és
MISSAE DEFUNCTORUM.

	frt	kr.
Regensburgi Pustet-féle Missalék Proprium Hungariae-val — nagy folió — vörös bőrkötés aranszegélylyel — ára	22	50
Regensburgi Pustet-féle Missalék Proprium Hungariae-val nagy folio rézfoglalvánnyal és kaptokkal, vörösbőrkötés-, aranszegélylyel	26	50
Missae Defunctorum Pustet-féle kiadás, fekete bőrkötés aranydiszítéssel és aranszegélylyel	4	50
Missae Defunctorum, Pustet-féle kiadás fekete bőrkötés ezüstdiszítéssel és aranszegélylyel	3	50

(Százalék ezek után nem adathatik.)

Szent képek.

A főtiszt. lelkész urak figyelmébe ajánljuk

a
Szent-István-Társulatnál

(Lövész utca 11. sz.)

kapható magyar föliratu diszes színezett
első szent áldozási képeket
 darabja 5 kr.

	frt	kr.
Fekete áldozási szentképek (magyar, német és tót) száza	1	—
Gyónási emlékek fekete (száz)	1	—
" " színes "	3	—
Keresztelési emlékek "	2	50
" " darabja	—	3
Státió-képek (fényképek) dbja	2	—
IX. Pius Pápa (aczel-metszet) darabja	—	3
" " " (fénykép) "	—	20
Bérmálási emlék (magyar, német, tót) 100 db	—	80
Különféle aczelmetszetű sz. képek dbja 2—5 krig.		

Megrendelések pontosan és gyorsan teljesítettek.

HIRDETÉS.

MAGYARHONBAN

legbővebben felszerelt gyári-raktár

MISEMONDO RUHÁK

és egyházi-szerekkel

római katolikus és görög ritusban.

Misemondó-ruhák.

Dalmatikák, pluviálék,

albák, rochette,

zászlók, lobogók

stb.

Monstranzok, kelyhek,

ciboriumok, füstölők,

lámpák, gyertyatartó,

tüzaranyozott, chinaezüst-

és próba-ezüstből.

PONTIFICÁLÓ ESZKÖZÖK

leggazdagabb kiserelésig.

OBERBAUER ALAJOS,

váci-utca 15-dik szám, Pesten.

1.

52—42.

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész utca 11 dik szám.) — Felelős szerkesztő Fűssy Tamás.

Budapest, 1873. nyomtatott az »Athenaeum« nyomdájában (Barátoktere Athenaeum-épület.)